

Kolmapäev, 9. september 2015

P8_TA(2015)0312

Hariduse abil tütarlaste mõjuvõimu suurendamine ELis

Euroopa Parlamendi 9. septembri 2015. aasta resolutsioon hariduse abil tütarlaste mõjuvõimu suurendamise kohta ELis (2014/2250(INI))

(2017/C 316/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse ÜRO lapse õiguste konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõike 3 teist lõiku ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 8,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse ÜRO 18. detsembri 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 23,
- võttes arvesse 15. septembril 1995. aastal neljandal naiste maailmakonverentsil vastu võetud Pekingi deklaratsiooni ja tegevusprogrammi ning nendest tulenevaid dokumente, mis võeti vastu ÜRO erakorralistel istungjärgudel „Peking + 5“ (2005), „Peking + 15“ (2010) ja „Peking + 20“ (2015),
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogul 2011. aasta märtsis vastu võetud Euroopa soolise võrdõiguslikkuse pakti (2011–2020),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 2011. aasta mai naistevastase vägivalla ja perevägivalla tõkestamise ja sellega võitlemise konventsiooni (Istanbuli konventsioon),
- võttes arvesse komisjoni 21. septembri 2010. aasta teatist „Naiste ja meeste võrdõiguslikkuse strateegia 2010–2015“ (COM(2010)0491),
- võttes arvesse oma 12. märtsi 2013. aasta resolutsiooni sooliste stereotüüpide kaotamise kohta ELis ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiivi 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes ning nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiivi 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiivi 2002/73/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 76/207/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamise ning töötingimustega,
- võttes arvesse oma 10. märtsi 2015. aasta resolutsiooni Euroopa Liidus 2013. aastal naiste ja meeste võrdõiguslikkuse valdkonnas saavutatud edu kohta ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0074.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2015)0050.

Kolmapäev, 9. september 2015

- võttes arvesse Euroopa Komisjoni hariduse ja kultuuri peadirektoraadi tellitud 2009. aasta sõltumatut aruannet,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 10. oktoobri 2007. aasta soovitus CM/Rec(2007)13 liikmesriikidele soolise mõõtme integreerimise kohta haridusse,
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu koostatud soolistest stereotüüpidest vaba hariduse edendamise ja ministrite komitee soovitus (soolise mõõtme integreerimise kohta haridusse) sisalduvate meetmete rakendamise heade tavade kogumikku (läbi vaadatud 12. märtsil 2015),
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 12. märtsil 2003. aastal vastu võetud soovitus Rec(2003)3 liikmesriikidele naiste ja meeste tasakaalustatud osalemise kohta poliitiliste ja avalike otsuste tegemisel,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 2015. aasta rahvusvahelise naistepäeva puhul vastu võetud teatist „Naised ja töömaailm“,
 - võttes arvesse lesbisid, geisid, biseksuaale ja transsoolisi inimesi käsitlevat Euroopa Liidu uuringut, mille Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet avaldas 2013. aastal,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 52,
 - võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni raportit ning kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamust (A8-0206/2015),
- A. arvestades, et haridus on vastutustundliku kodakondsuse alus, on väga oluline tütarlaste soolise võrdsuslikkuse ja mõjuvõimu suurendamise tagamiseks ning on põhiline inimõigus ja iga lapse õigus;
- B. arvestades, et tütarlaste ja naiste haridus ja koolitus on oluline Euroopa väärtus, põhiline inimõigus ning keske tähtsusega tegur tütarlaste ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks sotsiaalsel, kultuurilisel ja kutsealasel tasandil ning kõigi muude sotsiaalsete, majanduslike, kultuuriliste ja poliitiliste õiguste täielikuks kasutamiseks, samuti naiste ja tütarlaste vastase vägivalda ärahoidmiseks;
- C. arvestades, et haridus võib muuta ühiskonda ning aidata kaasa sotsiaalsele, majanduslikule, poliitilisele ja soolisele võrdsuslikkusele;
- D. arvestades, et Euroopa Parlamendi sisepoliitika peadirektoraadi läbiviidud uuringu kohaselt on kogu maailmas haridussüsteemist kõrvale jäänud 30 miljonit algkooliealist tütarlast;
- E. arvestades, et vaesus, sotsiaalne tõrjutus ning alushariduse, kooli- ja koolivälise võrgustike puudulikkus või vähene kättesaadavus on ühed suurimad takistused, mille tõttu tütarlapsed ei pääse haridusele juurde;
- F. arvestades, et üksnes riigid saavad pakkuda tasuta kohustuslikku üldharidust, mis on vältimatu eeltingimus nii meestele kui ka naistele võrdsete võimaluste tagamiseks;
- G. arvestades, et haridussektori eelarvekärped, mis tulenevad suuresti ELi edendatavast kokkuhoiupoliitikast, ohustavad tasuta pakutavat kvaliteetset riiklikku haridust ja seega suurendavad ebavõrdsust;
- H. arvestades, et kvaliteetne riiklik haridus peaks olema tasuta ja kättesaadav kõigile lastele ilma diskrimineerimata ning nende elanikustaatusel olenemata;

Kolmapäev, 9. september 2015

- I. arvestades, et vaesus mõjutab tugevasti võrdselt juurdepääsu haridusele nii otseste kui ka kaudsete kulude tõttu, mis kaasnevad laste koolisaatmisega, ning eriti raske on haridusele ja eelkõige kõrgharidusele juurdepääs madala sissetulekuga perekondadest pärit noorte jaoks, mis tugevdab veelgi traditsioonilist poistele hariduse andmise eelistamist;
- J. arvestades, et sooliste stereotüüpidega määratakse naistele ja meestele erinevaid, kindlaid ja piiratud rolle ning asjaomaseid rolle kujundavad mitmesugused sotsiaalsed tingimused ja levivad või taastekitavad lapsevanemad, haridussüsteem ja meedia; arvestades, et inimesed omandavad need rollid lapsepõlves ja noorukieas sotsialiseerumisetappides ning seetõttu mõjutavad need rollid nende elu ja võivad piirata naiste ja meeste isiklikku arengut;
- K. arvestades, et sooliste stereotüüpide mõju haridusele ja koolitusele ning otsustele, mida õpilased koolis teevad, võib mõjutada nende valikuid kogu elu jooksul, ning seega väljendub see teravalt tööturul, kus naised seisavad endiselt silmitsi nii horisontaalse kui ka vertikaalse segregatsiooniga; arvestades, et see aitab kaasa olukorrale, kus jätkuvalt on olemas valdkonnad, mida peetakse n-õ meeste valdkondadeks ja kus palgatase on seetõttu kõrgem kui n-õ naiste valdkondades;
- L. arvestades, et sotsiaalsel keskkonnal, perekonna hoiakutel, eakaaslastel, eeskujudel ja õpetajatel, samuti juhendamiskeskustel ja ainevaliku alasel nõustamisel on märkimisväärne mõju õpilaste õpinguvaldkonna valikule ja sooliste stereotüüpide muutumisele, ning arvestades, et õpetajatel on oma hoiakute ja õppemeetoditega sotsiaalse muutuse vahendajatena väga oluline roll soolise võrdõiguslikkuse, mitmekesisuse, vastastikuse mõistmise ja austuse edendamises; arvestades, et kooliõpetajad saavad vanematega suhelda ja suurendada nende teadlikkust soolisest võrdõiguslikkusest ja nende lapse potentsiaalid;
- M. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus tuleks integreerida haridussüsteemi kõikidesse tasanditesse ja aspektidesse tütarlaste ja poiste ning naiste ja meeste hulgas õigluse ja demokraatliku kodakondsuse väärtuste edendamiseks, et ehitada üles tõeline sooline partnerlus nii avaliku kui ka eraelu valdkonnas;
- N. arvestades, et meestekesksetes valdkondades, nagu loodusteadused, inseneriteadused, tehnoloogia, matemaatika ja ettevõtetus, on vaja rohkem naiseeskujusid, ning juhendamisevõrgustikud ja vastastikune õpe aitavad tütarlaste mõjuvõimu nendes valdkondades tulemuslikult suurendada;
- O. arvestades, et olemasolevad andmed kinnitavad, et naiste omandatud kvalifikatsioon ja töökogemus on rahaliselt vähem tasustatud kui meestel ning naistel on endiselt suurem vastutus seoses perekonna ja teiste ülalpeetavate eest hoolitsemisega, mis piirab nende juurdepääsu tasustatavatele täistööajaga töökohtadele; arvestades, et sooline võrdõiguslikkus peaks hõlmama kogu naiste tehtava töö tunnustamist ning poiste ja meeste kasvatamist tegema töid, mida peetakse traditsiooniliselt naiste töödeks; arvestades, et edusammud lapsehoiuteenuste ning rasedus- ja sünnituspuhkuse ja isepuhkuse poliitika valdkonnas kogu Euroopas aitavad kaasa naiste tööalastele väljavaadetele, majandusliku mõjuvõimu suurendamisele ning võitlusele sooliste stereotüüpide vastu, suurendades seega tütarlaste mõjuvõimu kõigil haridussüsteemi tasanditel;
- P. arvestades, et kuigi rohkem naisi on läbinud tööalase koolituse või omandanud kõrghariduse, on nii nende haridusvaldkonnad kui ka kutsealane tegevus eelkõige seotud ülesannetega, mis kujutavad endast olemasolevate sotsiaal- ja majandusstruktuuride jälgendamist ja jätkamist, ning vaja on suurendada naiste osakaalu nii kutsehariduses kui ka loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonnaga seotud sektorites;
- Q. arvestades, et haridusressursside võrdsem jaotus parandaks tütarlaste juurdepääsu tööturule ning naiste ja meeste osakaalu tasakaalustamine tööturul võiks soodustada ELi majanduslikke väljavaateid;

Kolmapäev, 9. september 2015

- R. arvestades, et Euroopa ja riiklikud asutused peaksid igakülgselt edendama soolist võrdõiguslikkust haridusasutustes ning sooline haridus peaks olema õppekavade ja kooliprogrammide oluline osa; arvestades, et Euroopa ja riiklikud asutused peavad tagama, et õppematerjalid ei sisaldaks diskrimineerivat sisu;
- S. arvestades, et kooliharidus kajastab iga liikmesriigi kultuurilist ja sotsiaalset perspektiivi ning mõjutab tütarlaste ja poiste identiteedi kujunemist; arvestades, et kogemusõpe täiendab kooliharidust, samas kui varjatud haridus on läbiv kõikides haridusolukordade määratlustes; arvestades, et kõik need haridusvormid on olulised tütarlaste ja poiste identiteedi kujundamisel ning et kohalikel asutustel on kogemusõppes keskne roll nende seotuse tõttu haridusasutustega;
- T. arvestades, et soolise ebavõrdsuse vastu võitlemiseks on väga oluline õppekavade, arengueesmärkide ja õpitulemuste, õpingute sisu, strateegiate, õppematerjalide, hindamise, ainekavade ja tunnikavade pidev pedagoogiline järelevalve, nagu ka nende jälgimine ja hindamine haridusalaste teaduskeskuste ja soolise võrdõiguslikkuse spetsialistide poolt;
- U. arvestades, et naistevastane vägivald on peamine takistus seoses soolise võrdõiguslikkusega ning selle vastu saab võidelda hariduse kaudu; arvestades, et mitte kõik liikmesriigid ei ole Istanbuli konventsiooni ratifitseerinud ning EL vastutab soolist võrdõiguslikkust edendavate projektide algatamise ja rahastamise eest;
- V. arvestades, et kooliga seotud sooline vägivald hõlmab laste suhtes toime pandavat seksuaalset, füüsilist ja/või psühholoogilist vägivalda, mis on tingitud soolistest stereotüüpidest ja sotsiaalsetest normidest; arvestades, et kooliga seotud sooline vägivald takistab oluliselt juurdepääsu, osalemist ja omandamist;
- W. arvestades, et puudega ja/või hariduslike erivajadustega naised ja tütarlapsed puutuvad kokku mitmekordse diskrimineerimisega; arvestades, et tütarlaste olukorda saab parandada üksnes juhul, kui tagatakse võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja koolitusele ning kui seda ei määra ega takista asjaomane diskrimineerimine ja see on täielikult kooskõlas kaasamise põhimõtetega;
- X. arvestades, et hariduslike erivajaduste kindlakstegemisel esineb märkimisväärsed vastuolusid; arvestades, et juhtudel, kus kindlakstegemine põhineb suuresti eksperdi hinnangul, on üldiselt suurem tõenäosus, et poistel tuvastatakse erivajadused, eelkõige nn mittenormatiivsed raskused, nagu tähelepanu puudulikkuse sündroom või düsleksia;
- Y. arvestades, et 17 % kogu maailma täiskasvanutest ei oska kirjutada või lugeda, nendest kaks kolmandikku (493 miljonit) on naised ⁽¹⁾;

Üldised soovitused

1. palub liikmesriikidel rakendada ja tõhustada meetmeid, mis edendaksid soolise võrdõiguslikkuse kohaldamist kõikidel haridussüsteemi tasanditel, ning täielikult integreerida teadlikkuse suurendamine sooküsimustest nii õpetajate kui ka kõigi kutseliste koolitöötajate, näiteks kooliarstide ja -psühholoogide, meditsiinõdede, sotsiaaltöötajate ja pedagoogide koolitusse, ning tagada kogu haridussüsteemis selliste mehhanismide loomine, mis hõlbustaksid soolise võrdõiguslikkuse edendamist, rakendamist, jälgimist ja hindamist haridusasutustes;
2. kutsub liikmesriike üles edendama hariduse demokratiseerimist ja teisi vajalikke tingimusi, millega tagatakse, et haridus (ükskõik kas seda pakutakse koolides või muu juhendamise kaudu) aitaks kaasa soolise võrdõiguslikkuse ja võrdsete võimaluste edendamisele ning majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise ebavõrdsuse kaotamisele, samuti isikliku arengu ning sallivuse, solidaarsuse ja vastutuse soodustamisele, lisaks hõlbustaks sotsiaalset arengut ja demokraatlikku osalemist ühiskonnaelus;

⁽¹⁾ <https://europa.eu/eyd2015/et/eu-european-parliament/posts/every-girl-and-woman-has-right-education>

Kolmapäev, 9. september 2015

3. kutsub liikmesriike üles tagama, et nende haridussüsteemide eesmärgid hõlmaksid põhiõiguste- ja vabaduste ning naiste ja meeste võrdsete õiguste ja võimaluste alast haridust ning et nende süsteemide kvaliteedipõhimõtted hõlmaksid takistuste eemaldamist tõelise soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks ja täieliku soolise võrdõiguslikkuse edendamist;
4. nõuab, et edendataks koolihariduse ja kogemusõppe terviklikku käsitamist koolides ning tundlikku lähenemisviisi inimõiguste, inimväärikuse, soolise võrdõiguslikkuse ja enesehinnangu ja otsusekindluse arendamise integreerimisele, millega julgustatakse tütarlapsi ja naisi tegema iseseisvaid ja teadlikke otsuseid nii isiklikul kui ka kutsealasel tasandil; tunnistab, et soolise võrdõiguslikkuse alane haridus peab täiendama demokraatlike väärtuste alast kodanikuharidust ning see tuleb integreerida õigustepõhisesse sootundlikku õpikeskkonda, kus tütarlapsed ja poisid saavad õppida oma õiguste kohta ja kogeda demokraatlikke protsesse nii koolides kui ka kogemusõppe keskkondades, osaledes näiteks oma kooli demokraatlikus juhtimises;
5. kutsub komisjonis ja liikmesriikides haridusvaldkonna poliitikakujundajaid üles tagama, et pühendumus soolise võrdõiguslikkuse saavutamisele ulatub kaugemale põhimõtete deklaratsioonidest ja poliitilistest kavatsustest ning avaldub selle nimel tehtud jõupingutuste ja eraldatud ressursside märkimisväärses suurendamises, tuletades meelde, et haridus on esmatähtis kultuurilise muutuse ellukutsumiseks;
6. juhib tähelepanu asjaolule, et kuigi enamik kõrgkooli lõpetanutest ELis on naised (60%), ei kajasta naiste tööhõivemäär ja karjäärireedel nende täielikku potentsiaali; rõhutab, et kaasava ja pikaajalise majanduskasvu huvides on vaja kaotada lõhe naiste haridustaseme ning nende positsiooni vahel tööturul, kaotades eelkõige horisontaalse ja vertikaalse segregatsiooni;
7. toonitab, et haridus on tähtis vahend, mille abil aidata naistel osaleda täielikult ühiskonna ja majanduse arengus; rõhutab, et elukestva õppe meetmed on keskse tähtsusega ning annavad naistele oskusi, mis võimaldavad neil naasta tööle, saada paremaid töökohti, paremat sissetulekut ja paremaid töötingimusi;
8. kutsub liikmesriike üles suurendama olulisi investeringuid haridusse, et kõik saaksid kasu tasuta pakutavast kvaliteetset riiklikust haridusest;
9. kutsub liikmesriike üles tagama, et nende haridusasutused kindlustaksid naiste ja meeste võrdse õiguse haridusele, integreerides võrdse kohtlemise põhimõtet aktiivselt hariduseesmärkidesse ja -meetmetesse, et hoida seega ära seksistlikust käitumisest ja sellega seotud ühiskondlikest stereotüüpidest tulenev soolise ebavõrdsuse tekkimine;
10. palub komisjonil tagada, et see soovitus esitatakse riiklikele institutsioonidele, kes vastutavad hariduspoliitika rakendamise eest riigi kes-, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, koolide juhtorganitele ning piirkondlikele ja kohalikele asutustele;
11. rõhutab, et vaja on edendada naiste ja meeste võrdset esindatust juhtivatel ametikohtadel ning haridusasutuste järelevalve ja juhtimise eest vastutavate organite juhatuses, eelkõige koolijuhtide ja -direktorite hulgas ning naiste alaesindatuse korral, nagu loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika valdkonnas, kuna see on tütarlastele eeskujuks;
12. toonitab, et tütarlapsed, kellel ei lubata koolis käia, puutuvad rohkem kokku koduvägivallaga;
13. nõuab tungivalt, et komisjon algataks võimalikult kiiresti menetluse ELi ühinemiseks Istanbuli konventsiooniga; kutsub liikmesriike üles konventsiooni ratifitseerima ning ühtlasi nõuab, et EL ja liikmesriigid teeksid koostööd soolise võrdõiguslikkuse tagamiseks liidu välissuhetes; toonitab, et soolised stereotüübid ning kiusamine, küberkiusamine ja naistevastane vägivald on omavahel tihedalt seotud ning nende vastu tuleb võidelda juba varajases eas; rõhutab, et Istanbuli konventsiooniga nõutakse allakirjutanutel kooliharidusse ja kõigil haridussüsteemi tasanditel selliste õppematerjalide integreerimist, milles käsitletakse mittestereotüüpseid soorolle, vastastikust austust, mittevägivaldset konfliktide lahendamist isikutevahelistes suhetes, soolist vägivalda ja õigust isikupuutumatusse ning mis on kohandatud õppijate üha arenevatele võimetele;

Kolmapäev, 9. september 2015

14. julgustab kõiki liikmesriike järjekindlalt investeerima teabe-, teadlikkuse suurendamise ja harivatesse kampaaniatesse ning tõhustama tütarlaste ja poiste karjäärinõustamist, juhtides tähelepanu soorollide stereotüüpsele käsitusele ning sooliste stereotüüpide kutse- ja karjäärisuunitluses, eelkõige teaduse ja uute tehnoloogiate valdkonnas; tuletab meelde, et see vähendaks soolist segregatsiooni tööturul ja tugevdaks naiste positsiooni, võimaldades liikmesriikidel samal ajal saada täiel määral kasu inimkapitalist, mida kujutavad endast tütarlapsed ja naised ELis, ning edendades koolides ja koolitundides arutelusid haridus- ja kutsevalikute üle;

15. tuletab meelde haridusmeeskondade rolli perede abistamisel ja nõustamisel seoses laste koolikarjääriga, et suunata nad rajale, mis vastab nende oskustele, annetele ja maitsele; toonitab, et koolikarjääri kohta nõu andmine on otsustav etapp ja seda võivad mõjutada soolised stereotüübid ning see võib jäädavalt mõjutada tütarlaste suutlikkust teha elukutselist karjääri, mis toetaks nende isiklikku arengut ja emantsipeerumist;

16. kutsub komisjoni üles korraldama liikmesriikide kaudu konkreetseid teadlikkuse suurendamise koolitusprogramme, mis on suunatud tütarlastele ja milles käsitletakse nende osalemist kõrghariduses ja võimalikke õppekursusi koos vastavate töövõimalustega nende võimetest lähtudes, et julgustada neid valima karjäärivõimalusi valdkondades, kus traditsiooniliselt domineerivad mehed, ning suurendada uue põlvkonna naiste enesekindlust; toonitab, et kogemusõppel on keskne roll tütarlaste ja noorte naiste kindlustunde suurendamisel;

17. kutsub liikmesriike üles kasutama Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendeid, et toetada programme, mille raames töötatakse aktiivselt nende laste vanematega, kes on pärit tõrjutud kogukondadest, ning julgustama mõtestatud ja innustavaid tegevusi väljaspool koolitunde ja koolivaheajadel;

18. kutsub liikmesriike üles julgustama lasteade ja -sõimede riiklike võrgustike, koolieelse hariduse süsteemi ja lastele mõeldud riiklike vabaajateenuste edendamist;

19. kutsub liikmesriike üles parandama puudega ja/või hariduslike erivajadustega inimeste hariduse ja kutsealase koolituse kvaliteeti, vähendama nende kõrget väljalangemise määra ja austama kaasava hariduse põhimõtteid, millega rõhutatakse õpilaste aktiivset osalemist, ning tõhustama võimaluse korral nende integratsiooni ühiskonnas ja üldharidussüsteemis; nõuab, et selleks parandataks viivitamatult õpetajate koolitust ning et see koolitus ja õpiraskuste kindlakstegemine hõlmaks soolist aspekti, ühtlasi nõuab sootundlike sõeluuringumeetodite ja konkreetsete soolist aspekti arvestavate haridusprogrammide väljatöötamist, et pakkuda asjaomastele naistele ja tütarlastele paremaid võimalusi töö otsimisel ning võimaldada neil üle saada mitmekordsest diskrimineerimisest;

20. kutsub liikmesriike üles tagama tütarlastele ja poistele võrdse juurdepääsu haridusele sõltumata nende vanusest, soost, sotsiaal-majanduslikust staatusest, kultuurilisest taustast või usutunnistusest ning rõhutab, et ELi, riiklikud ja kohalikud asutused peavad edendama koolides eriprogramme, mis aitavad integreerida tõrjutud kogukondasid üldisemalt ja eelkõige nendest kogukondadest pärit tütarlapsi, kuna nad seisavad sageli silmitsi mitmekordse diskrimineerimisega, samuti kõiki vähemusi Euroopa ühiskonnas; juhib tähelepanu sellele, kui oluline on tagada, et tütarlapsed omandaksid keskhariduse, ning rõhutab, et vaja on majanduslikult ebasoodsas olukorras olevatele peredele mõeldud rahalise abi programme, et hoida ära õpilaste ja eelkõige tütarlaste koolist väljalangemist;

21. kutsub liikmesriike üles pakkuma aktiivset toetust, millega tagatakse, et rändajatest naistele ja nende peredele saab õpetada vastuvõtva riigi keelt kohalike ja tasuta pakutavate riiklike haridusteenuste raames;

22. palub liikmesriikidel töötada välja spetsiaalsed programmid, millega tagatakse, et roma tütarlapsed ja noored naised püsivad koolis nii põhi-, kesk- kui ka kõrghariduse astmes, ning kehtestada erimeetmed teismelistele emadele ja kooli pooleli jätunud tütarlastele, et toetada eelkõige hariduse katkematut omandamist, samuti pakkuda tööalast koolitust; palub ühtlasi liikmesriikidel ja komisjonil võtta neid meetmeid arvesse romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiatega kooskõlastamisel ja hindamisel;

Kolmapäev, 9. september 2015

23. toonitab, kui tähtis on integreerida arengukoostöö projektidesse meetmed, mis on suunatud tütarlaste ja naiste haridusele;

24. rõhutab, et õppekavades ja kõigis haridusastmetes tuleb erilist tähelepanu pöörata soolise võrdõiguslikkuse põhimõttele;

Õppekava ja koolitus

25. nõuab kindlalt, et õppekavades, arengueesmärkides ja õpitulemustes, õpingute sisus, kooliprogrammides ja tunnikavades pöörataks nõuetekohast tähelepanu soolisele võrdõiguslikkusele kõigis selle vormides, ning rõhutab vajadust hinnata naiste kohta koolide õppekavades eri ainete puhul, tuues esile naiste rolli õpetatavate ainete sisus; on arvamusel, et sooline võrdõiguslikkus hariduses peaks selgelt käsitlema võrdsuse põhimõtet ja peab hõlmama palju erinevaid teemasid, nagu kirjaoskus, kiusamine, vägivald, vihkamist õhutavad avaldused, inimõigused ja kodanikuharidus;

26. toonitab, et haridus peab aitama nii tütarlastel kui ka poistel areneda isiksusteks, kes on teadlikud, tasakaalus, austavad teisi inimesi ning on võimelised empaatiaks ja vastastikuseks austuseks, et vältida diskrimineerimist, agressiooni ja kiusamist;

27. toonitab, et koolid peaksid aitama töötada välja kultuuridevahelist lähenemisviisi haridusele, et edendada avatust, vastastikust austust ning kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi;

28. julgustab liikmesriikide pädevaid asutusi edendama soolist võrdõiguslikkust kõikehõlmavates seksuaal- ja suhtealase hariduse programmides, sealhulgas harima tütarlapsi ja poisse nõusolekul, austusel ja vastastikkusel põhinevate suhete teemal, ning spordi- ja vabaajategevustes, kus stereotüübid ja soopõhised ootused võivad mõjutada tütarlaste ja poiste minapilti, tervist, oskuste omandamist, intellektuaalset arengut, sotsiaalset integratsiooni ja eneseteadvuse ülesehitamist;

29. tunnustab, et tundlik, eakohane ja teaduslikult korrektne seksuaal- ja suhtealane haridus on oluline vahend tütarlaste ja poiste mõjuvõimu suurendamises, aidates neil teha teadlikke valikuid ja andes panuse laiemate rahvatervisega seotud prioriteetide saavutamisse, nagu planeerimata raseduste vähendamine, emade ja imikute suremuse vähendamine, sugulisel teel levivate nakkuste ennetamine ja varasem ravi ning tervishoiualase ebavõrdsuse vähendamine; julgustab liikmesriike kaaluma eakohase põhjaliku seksuaal- ja suhtealase hariduse koolide õppekavades kohustuslikuks muutmist kõigi põhi- ja keskkooliastme õpilaste jaoks ning rõhutab, et on oluline koolitada õpetajaid, asetades erilist rõhku tütarlaste ja naiste austamisele ja soolisele võrdõiguslikkusele;

30. nõuab õppeprogrammidesse sellise seksuaal- ja suhtealase hariduse integreerimist, mille eesmärk on suurendada tütarlaste mõjuvõimu teadlikkuse ja oma keha üle kontrolli omamise kaudu, ühtlasi nõuab, et kõigis teistes õppeainetes säilitataks kooskõla nende põhimõtetega;

31. kutsub komisjoni üles võitlema seksuaalsel sättumusel ja sooidentiteedil põhineva diskrimineerimise vastu haridusasutustes; nõuab tungivald, et komisjon toetaks koolide õppekavadesse objektiivse teabe integreerimist lesbisid, geisid, biseksuaale, trans- ja intersoolisi inimesi käsitlevate küsimuste kohta; nõuab tungivald, et võitluses homofobse ja transfoobse kiusamise ja ahistamise vastu soodustaks komisjon vastastikust õppimist liikmesriikide vahel;

32. innustab tütarlapsi ja poisse huvituma hariduseteel võrdselt kõigist ainetest, võtmata arvesse soolisi stereotüüpe, eelkõige seoses teaduslike ja tehniliste ainetega, sealhulgas julgustab poisse harima ennast naiselikeks peetavate tegevuste alal sellistes valdkondades nagu majapidamistööd ja hooldusülesanded, samal ajal julgustab ka võrdsuse osalemise ja esindatuse edendamist kollektiivsetes otsustusprotsessides ja koolide juhtimises ning kõigis koolivälistes tegevustes; kutsub asjaosalisi üles tagama, et nende tõhusate tegevuste rahastamist kaitstakse;

Kolmapäev, 9. september 2015

33. märgib, et tuleb võtta meetmeid, millega julgustatakse naiste eraldi edendamist kultuuri ning kunsti- ja intellektuaalse loomingu loomise ja levitamise valdkonnas, võideldes struktuurse ja levinud diskrimineerimisega, mida naised selles valdkonnas kogevad, soodustades naiste ja meeste tasakaalustatud esindatust avalikus kunsti- ja kultuuritegevuses ning pakkudes rahalist toetust ja positiivseid meetmeid, et lahendada ebavõrdsus nendes valdkondades;

34. nõuab info- ja kommunikatsioonitehnoloogiale võrdse juurdepääsu arendamist, selle kasutamise võimaldamist ja sellealast haridust tütarlastele ja poistele alates eelkoolist, pöörates erilist tähelepanu lastele ja noortele, kes on pärit maapiirkondadest või tõrjutud kogukondadest või kellel on erivajadused, et parandada digikirjaoskust, levitada tõhusaid hariduspoliitika vahendeid ja parandada õpetajate koolitust eesmärgiga suurendada naissoost üliõpilaste ja kõrgkooli lõpetanute osakaalu loodusteaduste, tehnoloogia, inseneriteaduste ja matemaatika erialadel; väljendab sellega seoses heameelt kõigi algatuste ja programmide üle, mille eesmärk on tuua tütarlapsi nende erialade ja vastavate teaduskarjäärade juurde;

35. rõhutab, et on oluline kehtestada haridusmeetmed, mille eesmärk on tunnustada naiste rolli ajaloos, teaduses, poliitikas, kirjanduses, kunstis, hariduses ja teistes valdkondades ning harida inimesi sellel teemal;

36. nõuab, et tehtaks kõik vajalik selleks, et edendada tööd alushariduse, põhihariduse ja hoolduse valdkonnas nii naistele kui ka meestele sobiva tööna;

37. palub liikmesriikidel töötada välja riiklikud eeskirjad või neid tugevdada, et võidelda stereotüüpsete soorollidega seonduva negatiivse mõju vastu, mis tuleneb meedias ja reklaamides edastatavatest väärtustest ning mis liiga sageli kahjustab koolide vastavasisulist tööd;

38. nõuab täiendavaid meetmeid, millega tugevdatakse kooliharidust soolise võrdõiguslikkuse ja ettevõtluskoolituse valdkonnas, ning soolise hariduse kogemusõppeprogrammide rakendamist kogukonnas kohalike ametiasutuste kaudu;

39. nõuab uue impulsi andmist kogemusõppe akrediteerimisele pädevustunnistuse abil, samuti tööpõhise õppe tunnistuse kvaliteedi tagamist seoses kutseõppega, sest see aitab tütarlastel ja naistel leida paremat tööd ning siseneda või naasta tööturule ning ühtlasi tagada, et naised koheldakse väärilikuse ja pädevuse poolest meestega võrdselt;

40. kutsub õppematerjalide autoreid ja kirjastajaid teadvustama vajadust kehtestada sooline võrdõiguslikkus nende materjalide koostamise nõudeks, soovitades kasutada õpetajate ja õpilaste rühmade abi õppematerjali koostamisel soolise võrdõiguslikkuse kohta ning küsida nõu soolise võrdõiguslikkuse ja sooteadliku juhendamise valdkonna ekspertidelt;

41. kutsub liikmesriike üles koostama ja levitama toimumisjuhendeid koolide, haridusvaldkonna poliitikakujundajate, õpetajate ja õppekavade kindlaksmääramise eest vastutavate isikute jaoks, et hõlmata soolist mõõdet ja soolist võrdõiguslikkust, ning tagama õpikute ja õppematerjalide sisus, keelekasutuses või illustatsioonides sisalduda võivate stereotüüpide ja seksistlikult moonutatud kujutuste kaotamine, julgustades neid isikuid ühtlasi võitlema seksismi vastu kirjanduses, filmides, muusikas, mängudes, meedias, reklaamides ja muudes valdkondades, mis võivad otsustavalt muuta poiste ja tütarlaste hoiakuid, käitumist ja identiteeti;

42. tunnustab, et õpetajad mängivad haridusalase identiteedi väljakujunemisel suurt rolli ning avaldavad märkimisväärset mõju soopõhisele käitumisele koolis; tuletab meelde, et endiselt on vaja palju teha õpetajate mõjuvõimu suurendamiseks seoses sellega, kuidas nad saaksid kõige paremini edendada soolist võrdõiguslikkust; rõhutab seetõttu, et õpetajatele on kõigil koolihariduse ja kogemusõppe tasemetel vaja pakkuda põhjalikku alusõpet ja jätkuvaid koolitusi võrdõiguslikkuse valdkonnas, sh võimaldada neile vastastikust õpet ja koostööd välisorganisatsioonide ja asutustega, et luua teadlikkus mõjust, mida soorollid ja soolised stereotüübid avaldavad nende õpilaste enesekindlusele ja õppeainete valikule; toonitab, et tütarlastel peab koolides ja ülikoolides olema positiivseid nais- ja meessoost eeskujusid, et nad tunneksid oma potentsiaali ära ja rakendaksid seda parimal viisil, kartmata soopõhist diskrimineerimist või väärarvamuste mõistmist;

Kolmapäev, 9. september 2015

43. rõhutab, et nii õpetajate alusõppesse kui ka jätkuvatesse koolitustesse tuleb lisada soolise võrdõiguslikkuse põhimõtte alane õpe ja selle kohaldamine, et kaotada täie potentsiaali realiseerimise takistused kõigi õpilaste puhul soost sõltumata;

44. on kindlalt veendunud, et haridusel on ümberkujundav võime soolise võrdõiguslikkuse eest võitlemisel; tunnistab, et koolihariduse ja kogemusõppe programmides tuleb käsitleda soolist vägivalda, soolist diskrimineerimist, ahistamist, homofoobiat ja transfoobiat kõigis nende esinemise vormides, sh küberkiusamise või internetis ahistamise vorme, ning nende vastu võidelda; tunnistab, et soolist võrdõiguslikkust käsitlev ja soolise vägivalda vastane haridus toetub ohutule ja vägivallavabale koolikeskkonnale;

45. rõhutab vajadust korraldada soolist aspekti käsitlevaid teadlikkuse suurendamise, koolitus- ja integreerimisalgatusi kõikide hariduspoliitikasse kaasatud osaliste ja ka lapsevanemate ja tööandjate jaoks;

46. kutsub liikmesriike üles lähenema haridusele põlvkondadeülevalt ning tagama võrdse juurdepääsu kooliharidusele ja kogemusõppele, integreerides haridussüsteemidesse taskukohaste ja kvaliteetsete lastehoiuteenuste pakkumise ning eakate ja teiste ülalpeetavate hoolduse; kutsub liikmesriike üles osalema algatustes, millega vähendatakse otseseid ja kaudseid hariduskulusid, ning suurendama kõigi lasteade ja -sõimede, eelkoolide, koolide ja koolivälise tegevuse võrgustike suutlikkust, järgides nõuetekohaselt põhimõtet kaasata lapsed, kes elavad vaesuses või vaesusriskis; rõhutab, kui oluline see on selleks, et aidata kõigil naistel ja meestel, sh üksikvanematel ühitada pere- ja tööelu ning kindlustada naiste osalemine elukestvas õppes ja kutsehariduses ja -koolituses, luues samas eeskujusid tütarlaste mõjuvõimu suurendamiseks;

47. toonitab, et kõigi strateegiate puhul, mille eesmärk on edendada soolist võrdõiguslikkust ja suurendada tütarlaste mõjuvõimu, tuleb arvesse võtta poisse ja mehi ning neid aktiivselt kaasata;

48. toonitab, et riigiasutused peavad kõrghariduse raames edendama soolise võrdõiguslikkuse olulisuse ja ulatuse teemalisi kursusi ja teadusuuringuid, eelkõige integreerides soolise võrdõiguslikkusega seotud ained õppekavadesse, nähes ette konkreetseid kraadiõppekursused ning edendades selles valdkonnas spetsialiseerumist ja teadusuuringuid;

49. kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles tegema edusamme eri liikmesriikides välja antud diplomite, tunnistuste ja muude kutse kvalifikatsioonitõendite vastastikuse tunnustamise valdkonnas ning eri kutsealadel tegevuse alustamise riiklike eeskirjade kooskõlastamise ja ühtlustamise valdkonnas, et nii liidust kui ka väljastpoolt liitu pärit väljarännanud naised saaksid oma koolitusele ja kvalifikatsioonile vastava töökoha;

Investeeringud, järelvalve ja hindamine

50. märgib, et sõltumatud asutused peavad teostama järelvalvet ja hindama soolise võrdõiguslikkuse poliitika vastuvõtmisest tulenevaid edusamme haridusasutustes ning kohalikke, piirkondlikke, riiklikke ja Euroopa poliitikakujundajaid tuleb pidevalt teavitada kõikidest selles valdkonnas võetud meetmetest ja saavutatud edusammudest, samuti on hädavajalik muuta sooline aspekt haridusasutuste sise- ja välis hindamise osaks;

51. toonitab, kui oluline on koostöö haridusvaldkonna eri haldusasutuste vahel ja heade tavade vahetamine seoses selliste projektide ja programmide väljatöötamisega, millega edendatakse teadlikkust ühisõppe ja mõtestatud soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest ning levitatakse neid põhimõtteid hariduskogukonnas;

52. kutsub Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituuti (EIGE) üles jätkama tööd, et koondada võrreldavad sooliselt eristatud andmed ja koostada tulemustabelid kõigis poliitikavaldkondades, sealhulgas hariduses, ning kinnitab veel kord, kui oluline on teha uuringuid hariduspoliitika mõju kohta soolisele ebavõrdsusele, nähes ette kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed vahendid selle mõju hindamiseks, kasutades ka soopõhist eelarvestrateegiat, et edendada nii hariduse kättesaadavust kui ka õigust haridusressurssidele;

Kolmapäev, 9. september 2015

53. tunnistab, et on põhjanevalt tähtis hinnata tulevaste haridusalaste õigusaktide mõju soolisele võrdõiguslikkusele ja vajaduse korral kehtivad õigusaktid läbi vaadata kooskõlas selle põhimõttega;
54. rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse programmide rakendamise järelevalvemenetlused ja vastava hindamise peavad läbi viima haridusalased teaduskeskused tihedas koostöös sooküsimuste spetsialistide, ELi loodud asutuste ja kohalike asutustega; nõuab, et liikmesriigid ja komisjon koguksid kvantitatiivseid ja kvalitatiivseid sooliselt eristatud andmeid;
55. soovib luua Euroopa soolise võrdõiguslikkuse iga-aastase auhinna, millega tunnustatakse selle eesmärgi saavutamisel silma paistnud haridusasutusi, ning innustab liikmesriike tegema sama riigi tasandil;
56. rõhutab vajadust koostada tegevuskavad ja eraldada vahendid soopõhiste haridusprojektide rakendamiseks ja sootundlike haridusstruktuuride jaoks ning soovib kasutada selleks saadaolevaid Euroopa rahastamisvahendeid, eelkõige investeerimiskava, programmi „Horisont 2020“ ja ELi struktuurifonde, sh Euroopa Sotsiaalfondi;

o

o o

57. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide valitsustele.
-